

וכן אין פודין עליהן [על ידי ממונם] את השבויין, אף על פי שמצוה רבה היא. (15)

ולא כל דבר שאין לו קצבה וגבול, ולמדנו לאתויי אף תנחומי אבלים [שהיו מרבים להביא לבית האבל לסעוד עמו ולהשקותו] (16)

ז. ואין אפוטרופין רשאים לדון עם מי שמערער על נכסי יתומים, שמא יתחייבו יתומין בטענותיהם, אלא ידחו את הדין, ולכשיגדלו היתומין ידונו עמו.

וקא סלקא דעתין, דאינן רשאים לדון בין לחוב ובין לזכות בדין על נכסי יתומים.

ומתמהינן: על מנת לזכות, אמאי לא יהיו האפוטרופין רשאים לדון עמו, ואם דנו, ואכן זכו היתומין, אמאי לא הוי דינא ?!

ומפרשינן: אלא הכי קאמר, אין כח לאפוטרופוס "לחוב" ליתומין, ואף על פי שנכנס לדין "על מנת לזכות" בנכסי יתומים, מכל מקום, אם נתחייבו, אין היתומין

אבל לא להניח את המעות שמא יגנבו את המעות, וגם ומשום שכבוד בית אביהם הוא שישארו נכסים אלו ברשותם.

ג. ומוכרין להן פירות, יינות, שמנים וסלתות [לשון סולת], להאכיל אבל לא להניח.

ד. ועושיין להן לולב [ארבעה מינים שבלולב] וערבה להושענא רבה (10) ופוכה וציצית וכן כל דבר שיש לו [להוצאות עליו] גבול וקצבה.

ולמדנו לאיתויי [להביא] בכלל זה אף שופר (11) שצריכין לעשות עבורן, שהרי חייבים הם במצוות אלו משום חינוך.

ה. ולוקחין להם ספר תורה (12) ללמוד בו, וכן תפילין (13) ומזוזות, וכן כל דבר שיש לו קצבה, לאתויי מגילה [מגילת אסתר].

ו. ומכל מקום אין פוסקין [קוצבים] עליהם לתת צדקה, כי היא דבר שאין לו קצבה, שהרי בכל שעה נמצאים עניים, ואם נפסוק עליהם צדקה, נמצאו נכסיהם כלים. (14)

ואולי, דכל זמן שלא הביאו שתי שערות עדיין קטנים הם, וצריכי לאפוטרופוס, וצריך עיון בזה.

14. רש"י. [וכן לעניין פדיון שבויים ותנחומי אבלים, "חידושים מכתב יד"].

וחידוש הוא לתת יותר מחומש ממונו, אם בא עני לפניו, ואין ידו משגת כל כך, ראה שלחן ערוך יורה דעה רמט א.

15. סמ"ע ומהר"ם שי"ף.

16. יעב"ץ.

10. מהר"ם שי"ף, וראה ב"תפארת יעקב".

11. ולהכי לא תני להו לשופר ומגילה בהדיא, משום דאינו פשוט כל כך, כיון שיכולין לצאת ע"י אחרים שישמעו, מה שאין כן בכולן ודוקא כשהגיעו לחינוך, "חידושים מכתב יד".

12. בתוספתא הוסיפו אף נביאים וכתובים, ולא העתיקו הרמב"ם והשלחן ערוך הוספה זו.

13. כתב ה"חשק שלמה": מכאן קשה לי על דעת בעל העיטור [שהובא בשלחן ערוך סימן לז], דחינוך דתפילין אינו אלא מבין י"ג שנה ואילך, ואז לא צריכי לאפוטרופוסות?